

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 4.5.2006
KOM(2006) 193 v konečném znění

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

**o provádění opatření Společenství na podporu spotřebitelské politiky v letech 2004-2005
stanovených rozhodnutím 20/2004//ES**

OBSAH

1.	Úvod.....	3
2.	Opatření na podporu vysoké společné úrovně ochrany spotřebitele.....	3
2.1.	Opatření 1: Vědecké poradenství, analýza rizik atd. týkající se zdraví a bezpečnosti spotřebitelů.....	3
2.2.	Opatření 2: Příprava legislativních a jiných (samo)regulačních iniciativ.....	4
2.3.	Opatření 3: Sledování a hodnocení vývoje na trhu, který má dopad na hospodářské a jiné zájmy spotřebitelů.....	4
2.4.	Opatření 4: Shromažďování a výměna údajů a informací, které poskytují faktický základ pro rozvoj spotřebitelské politiky a pro zahrnutí zájmů spotřebitelů do ostatních politik EU.....	4
3.	Opatření na podporu účinného vymáhání právních předpisů na ochranu spotřebitele	5
3.1.	Opatření 5: Koordinace opatření dohledu a donucování.....	5
3.2.	Opatření 7: Sledování a hodnocení bezpečnosti nepotravinářských výrobků a služeb	5
3.3.	Opatření 8: Sledování systémů alternativních řešení sporů.....	6
3.4.	Opatření 9: (společné opatření) Finanční příspěvky veřejným nebo neziskovým subjektům, které tvoří síť Společenství a které poskytují informace a pomoc spotřebitelům.....	6
3.5.	Opatření 10: (společné opatření) Finanční příspěvky na jednotlivá společná opatření dohledu a donucování.....	6
4.	Opatření na podporu přiměřené účasti organizací spotřebitelů na tvorbě politik EU..	6
4.1.	Opatření 13: Vzdělávání pracovníků, regionálních, národních a evropských organizací spotřebitelů a jiná opatření na zvyšování jejich schopností.....	6
4.2.	Opatření 14: Opatření k informování o právech spotřebitelů.....	7
4.3.	Opatření 15: Vzdělávání spotřebitelů, včetně opatření zaměřených na mladé spotřebitele a rozvoj interaktivních on-line nástrojů vzdělávání spotřebitelů.....	7
4.4.	Opatření 16 a 17: Finanční příspěvky na provoz evropských organizací spotřebitelů	7
5.	Opatření na podporu několika cílů.....	8
5.1.	Opatření 18: Finanční příspěvky na zvláštní projekty na úrovni Společenství nebo na úrovni členských států na podporu spotřebitelské politiky.....	8
5.2.	Opatření 19: Vyhodnocení opatření prováděných v tomto rámci.....	8
6.	Závěr.....	8

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o provádění opatření Společenství na podporu spotřebitelské politiky v letech 2004-2005 stanovených rozhodnutím 20/2004/ES

(Text s významem pro EHP)

1. Úvod

Rozhodnutí 20/2004/ES ze dne 8. prosince 2003 zřizuje obecný rámec pro opatření na podporu spotřebitelské politiky v letech 2004-2007. Za účelem splnění požadavku týkajícího se průběžné zprávy podle článku 13¹ tato zpráva obsahuje přehled provádění zmíněného rozhodnutí v letech 2004 a 2005.

Roční položky závazků (včetně příspěvku ESVO) na léta 2004 a 2005 činily přibližně 20,6 milionů eur (okolo 19,5 milionů eur v provozním rozpočtu a 1,1 milion eur ve správním rozpočtu). Od roku 2005 splňovaly kritéria účasti rovněž Bulharsko a Rumunsko a v prosinci 2005 přispěly částkou 157 907 eur. V roce 2004 bylo využito 93 % prostředků v provozním rozpočtu a 85 % prostředků ve správním rozpočtu, v roce 2005 byla u obou rozpočtů míra provedení kolem 97 %.

Dne 31. března 2004 Komise přijala pracovní program na rok 2004 podle článku 11 rozhodnutí a v prosinci 2004 pak jeho pozměněnou verzi. Program na rok 2005 byl přijat dne 5. dubna 2005 a pozměněn dne 17. února 2006.

Zpráva obsahuje přehled výdajů, na něž byly přislíbeny prostředky, u každého z cílů stanovených v článku 3 a podle opatření uvedených v příloze rozhodnutí. Roční pracovní programy a provádění opatření 9, 10, 16, 17 a 18 byly konzultovány s poradním výborem členských států.

2. OPATŘENÍ NA PODPORU VYSOKÉ SPOLEČNÉ ÚROVNĚ OCHRANY SPOTŘEBITELE

2.1. Opatření 1: Vědecké poradenství, analýza rizik atd. týkající se zdraví a bezpečnosti spotřebitelů

V roce 2004 a 2005 bylo přibližně 280 000 eur přislíbeno na zasedání vědeckého výboru pro spotřební zboží a jako příspěvek pro ostatní vědecké výbory zabývající se spotřebitelskými záležitostmi. Tato částka byla využita na uspořádání 137 zasedání, jejichž výsledkem bylo přijetí 55 zpráv a vědeckých stanovisek.

Jako součást pokračujícího úsilí o získání poznatků o účincích chemikálií na lidské zdraví, zejména prostřednictvím spotřebního zboží, byla druhá fáze projektů CHEM

¹ Z praktických důvodů bylo rozhodnuto, že tato zpráva bude předložena po uzavření plnění rozpočtu na rok 2005, aby byla předložena víceletá zpráva o úplném plnění rozpočtu v letech 2004 a 2005.

RISK a CHEM TEST financována částkou 500 000 eur. Dalších 41 371 eur bylo vydáno na posouzení ukazatelů toxických účinků na reprodukci, které jsou následkem vystavení chemickým produktům.

2.2. Opatření 2: Příprava legislativních a jiných (samo)regulačních iniciativ

Jako součást příprav na revizi stávajících právních předpisů v oblasti ochrany spotřebitele bylo téměř 500 000 eur vynaloženo na anotovaný přehled/databázi a srovnávací analýzu provádění spotřebitelského acquis v členských státech. To zahrnuje přezkum příslušné judikatury a rovněž určení nedostatků nebo slabých stránek acquis a případných zbývajících překážek obchodu. Výsledky budou k dispozici na podzim 2006.

K projednání různých otázek týkajících se společného referenčního rámce pro evropské smluvní právo se konalo čtrnáct seminářů s celkovými náklady ve výši 358 000 eur. Částka ve výši 40 000 eur byla využita na spolufinancování konference týkající se těchto záležitostí, kterou uspořádalo předsednictví Spojeného království. Dalších 163 000 eur činil příspěvek na další konference uspořádané předsednictvím Rady k aktuálním otázkám spotřebitelské politiky. V listopadu 2005 projednala alternativy strategie spotřebitelské politiky na období 2007-2013 nová síť vyšších úředníků pro spotřebitelskou politiku (21 000 eur).

2.3. Opatření 3: Sledování a hodnocení vývoje na trhu, který má dopad na hospodářské a jiné zájmy spotřebitelů

Byla provedena studie účelové pracovní skupiny, náklady na níž činily zhruba 450 000 eur, k posouzení postojů a očekávání spotřebitelů, pokud jde o štítky výrobků a informace na nich uvedené, a to jak pro potravinářské, tak i nepotravinářské výrobky. Byla zahájena studie v ceně 264.200 eur za účelem vyhotovení srovnávacích cenových průzkumů u služeb pro spotřebitele v zemích EU. Jejím cílem je vypracovat metodiku a určit nejdůležitější služby pro tato cenová srovnání. Výsledky budou k dispozici v roce 2006. Přibližně 2 000 eur bylo použito na zajištění přístupu k cenovým databázím. V březnu 2005 se s odborníky z řad ekonomů uskutečnila burza nápadů týkající se újm spotřebitelů (26 200 eur).

2.4. Opatření 4: Shromažďování a výměna údajů a informací, které poskytují faktický základ pro rozvoj spotřebitelské politiky a pro zahrnutí zájmů spotřebitelů do ostatních politik EU

Na podporu rozvoje politiky a silnějšího zaměření na spotřebitele v hlavních oblastech politik EU, které mají dopad na zájmy spotřebitelů, bylo zhruba 2,1 milionů eur přislíbeno na průzkumy vnímání a stanovisek spotřebitelů s ohledem na finanční služby, služby obecného zájmu a práva cestujících. V roce 2005 bylo přibližně 440 000 eur vydáno na opakování účelových pracovních skupin o službách veřejného zájmu za účelem sledování vývoje v této oblasti. Další částka ve výši 650 000 eur byla vyčleněna na průzkum vnímání a chování spotřebitelů při přeshraničním nakupování. Zhruba 1,25 milionu bylo vynaloženo na průzkum týkající se měření spokojenosti spotřebitelů se zvláštními službami ve všech zemích EU a 403 000 eur na analýzu újm spotřebitelů. K doplnění předchozích studií byla zadána analýza vnitrostátních předpisů a judikatury v souvislosti s nekalými obchodními praktikami v nových členských státech (90 000 eur).

Názory na práva cestujících poskytly informace pro další kroky směrem k právům cestujících v dopravní politice EU. Představy o službách veřejného zájmu byly zahrnuty do zprávy za rok 2005 o „Hodnocení výkonnosti odvětví infrastruktury poskytujících služby obecného zájmu“. Údaje z průzkumů za předchozí roky byly shrnuty a zveřejněny v dokumentu „Spotřebitelé v Evropě – fakta a čísla“ (56 000 eur). Uvedená zpráva a výsledky průzkumů jsou zveřejněny na internetovém portálu Europa.

3. OPATŘENÍ NA PODPORU ÚČINNÉHO VYMÁHÁNÍ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ NA OCHRANU SPOTŘEBITELE

3.1. Opatření 5: Koordinace opatření dohledu a donucování

Přibližně 220 000 eur bylo vydáno na posouzení proveditelnosti a na vytvoření vzorového prototypu databáze a počítačového systému na podporu provedení nařízení 2006/2004 o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele. Výsledky byly členskými státy předloženy a vývoj systému byl zahájen v roce 2006.

3.2. Opatření 7: Sledování a hodnocení bezpečnosti nepotravinářských výrobků a služeb

V rámci opatření na podporu provedení směrnice o obecné bezpečnosti výrobků je pořizován srovnávací soupis přístupů a způsobů posuzování bezpečnosti spotřebního zboží. Soupis bude dokončen v roce 2006 a porovná přístupy k posuzování rizik v oblasti zdraví a bezpečnosti spotřebního zboží, které používají orgány odpovědné za dohled a donucování a zkušební a certifikační subjekty v zemích EU a EHP. Prostředky byly přiděleny rovněž na vývoj počítačové aplikace, kterou budou používat výrobci a distributoři k plnění své povinnosti oznamovat nebezpečné výrobky vnitrostátním orgánům dohledu v souladu s požadavky směrnice. Základní aplikace bude odzkoušena počátkem roku 2006 a očekává se, že ještě v témže roce bude plně funkční. Semináře s kontaktními místy RAPEX, které se konaly v listopadu 2004, projednaly pokyny pro oznamování nebezpečných výrobků. Výdaje v této oblasti činily dohromady 376 850 eur.

Náklady na soupis a srovnávací analýzu vnitrostátních opatření k provedení směrnice 2001/95/ES o obecné bezpečnosti výrobků a jejich provádění v praxi činily 200 000 eur. Výsledky podpoří ověření provádění a vymáhání dodržování v roce 2006. Náklady na studii týkající se vypracování alternativ a vytvoření prototypu počítačového systému pro výměnu informací mezi vnitrostátními orgány, které jsou součástí sítě zřízené článkem 10 směrnice, dosáhly 207 345 eur. Výsledky byly členskými státy předloženy v říjnu 2005 a další rozhodnutí budou přijata v roce 2006. V březnu 2005 bylo na konferenci s členskými státy projednáno programování činností v oblasti tržního dohledu (125 000 eur). Na schůzce odborníků v srpnu 2005 byly prodiskutovány možnosti zlepšení databáze úrazů (6 000 eur). Poté byla zahájena studie proveditelnosti s náklady přibližně 100 000 eur. Bylo zahájeno technické posuzování na podporu vypracování bezpečnostních norem výrobků pro zapalovače, které nabízejí všechny záruky pro děti, dětské bezpečnostní uzávěry a žebříky (přibližně 48 000 eur). Dalších 70 000 eur bylo přislíbeno na technickou podporu informatiky pro systém RAPEX.

3.3. Opatření 8: Sledování systémů alternativních řešení sporů

Byla zahájena srovnávací analýza opravných prostředků, které mají k dispozici spotřebitelé v členských státech EU, v USA, Kanadě a Austrálii, s náklady ve výši 185 400 eur.

3.4. Opatření 9: (společné opatření) Finanční příspěvky veřejným nebo neziskovým subjektům, které tvoří síť Společenství a které poskytují informace a pomoc spotřebitelům

Celkový příspěvek sítím spotřebitelských center činil v roce 2004 celkem téměř 4,7 milionů eur, a to jako součást společných opatření s vnitrostátními orgány. Jsou v něm zahrnuty příspěvky na rok 2004 na přechodnou fázi sítě EEJ v 15 členských státech, Norsku a na Islandu (téměř 737 000 eur), jakož i na první rok integrované Evropské sítě spotřebitelských center (rok 2005) a rozšíření na 6 nových členských států (Česká republika, Polsko, Estonsko, Litva, Kypr a Lotyšsko). V roce 2005 byla na síť spotřebitelských center vyčleněna částka 4 miliony eur, včetně nových poboček na Maltě a Slovensku, počítačového nástroje a vypracování loga. Sloučení sítí vedlo k vytvoření jedné centralizované služby pro spotřebitele, která se zabývá problémy přeshraničního nakupování a má vyšší nákladovou účinnost.

3.5. Opatření 10: (společné opatření) Finanční příspěvky na jednotlivá společná opatření dohledu a donucování

V roce 2004 bylo společné opatření spolufinancováno s německými, rakouskými, belgickými, estonskými a lucemburskými orgány částkou ve výši 110 000 eur určenou na vývoj nového informačního a komunikačního systému pro tržní dohled založeného na internetu. Jeho cílem je mimo jiné usnadnit využití výsledků zkoušek bezpečnosti výrobků výrobním odvětvím a analýzu statistických údajů. Práce má být hotova do konce roku 2006. V roce 2005 bylo společné opatření spolufinancováno s 15 členskými státy částkou více než 1 milion eur určenou na vypracování osvědčených postupů v různých oblastech tržního dohledu.

S italskými, německými, kyperskými, finskými a francouzskými orgány bylo spolufinancováno společné opatření v oblasti dohledu ke zřízení on-line systému pro registraci úrazů a poranění kvůli užití nepotravinářských výrobků dětmi ve věku do tří let (77 128 eur). Toto opatření nazvané „Susy Safe“ bude shromažďovat údaje od sdružení spotřebitelů a vnitrostátních orgánů pro tržní dohled, pokusí se určit druhy výrobků, které se na poraněních podílejí, vyhodnotí dopad sociálně-ekonomických rozdílů s ohledem na nebezpečí poranění a bude se zabývat otázkami týkajícími se vzdělávání spotřebitelů. První výsledky se očekávají počátkem roku 2007.

4. OPATŘENÍ NA PODPORU PŘÍMĚŘENÉ ÚČASTI ORGANIZACÍ SPOTŘEBITELŮ NA TVORBĚ POLITIK EU

4.1. Opatření 13: Vzdělávání pracovníků regionálních, národních a evropských organizací spotřebitelů a jiná opatření na zvyšování jejich schopností

V roce 2004 a 2005 byla na osmnáct školení pro sdružení spotřebitelů vynaložena částka ve výši přibližně 1,3 milionu eur. Více než 400 jejich zaměstnanců (přičemž 50 % pocházelo z nových členských států, Rumunska a Bulharska) bylo vyškoleno

v oblasti řízení, lobování a práva EU. V následném vyhodnocení účastníci udávali vysokou míru spokojenosti se vzdělávacími kurzy. Tato školení uspokojila zvláštní potřebu v souvislosti se zvyšováním schopností a kvalifikace zaměstnanců sdružení v nových členských státech. V roce 2004 se konaly semináře pro odborníky sdružení spotřebitelů v oblasti chemikálií ve spotřebním zboží a sledování bezpečnosti výrobků (87 500 eur).

4.2. Opatření 14: Opatření k informování o právech spotřebitelů

Téměř 2 miliony eur byly vydány na informační kampaň o právech spotřebitelů a na podporu sdružení spotřebitelů v Polsku, kterou ve Varšavě dne 16. května 2005 zahájila komisařka Danuta Hübnerová. Polské sdružení spotřebitelů oznámilo značný nárůst počtu sympatizantů a dotazů spotřebitelů. V roce 2005 byly více než 2 miliony eur vyčleněny na spuštění obdobných kampaní v České republice, na Slovensku a ve Slovinsku. Přibližně 130 000 eur bylo přislíbeno na průzkumy k měření dopadu těchto kampaní.

Dodatečná částka ve výši 126 000 eur byla vyhrazena na údržbu a aktualizaci stránek týkajících se spotřebitelských záležitostí na internetovém portálu Europa. 25 000 eur bylo vydáno na dotisk strategie spotřebitelské politiky, tištěnou publikaci o průzkumu stanovisek spotřebitelů ke službám obecného zájmu, na uskladnění, distribuci a ilustrace pro publikace. Na vydání brožury o nových předpisech týkajících se nekalých obchodních praktik byla přislíbena částka ve výši 50 000 eur.

4.3. Opatření 15: Vzdělávání spotřebitelů, včetně opatření zaměřených na mladé spotřebitele a rozvoj interaktivních on-line nástrojů vzdělávání spotřebitelů

V roce 2004 a 2005 byla vynaložena částka ve výši 3,2 milionů eur na druhé a třetí vydání Evropského spotřebitelského diáře zaměřeného na mladé spotřebitele ve věku 16-18 let. Bylo vytištěno a distribuováno okolo 940 000 výtisků vydání na rok 2005/2006. Vnitrostátní a regionální orgány přispívají na třetí vydání diáře (2006/2007), které se dostane do rukou více než jednomu milionu mladých lidí. Výsledky hodnocení prvních let diáře, které bylo provedeno v roce 2005, jsou převážně pozitivní. Téměř 400 000 eur bylo vyčleněno na úpravu nástrojů vzdělávání dospělých spotřebitelů založených na internetu, které byly vyvinuty v roce 2005 pro EU-15, pro nové členské státy a 1 800 eur na schůzky odborníků k této záležitosti. Přibližně 50 000 eur bylo vyčleněno na analýzu potřeb s ohledem na rozvoj evropských integrovaných magisterských programů pro spotřebitelské záležitosti.

4.4. Opatření 16 a 17: Finanční příspěvky na provoz evropských organizací spotřebitelů

Granty na provozní náklady byly přiděleny Evropskému sdružení pro koordinaci účasti spotřebitelů v normalizaci (ANEC, přibližně 1,2 milionu eur v roce 2004, 1,3 milionu eur v roce 2005) a Evropské organizaci spotřebitelů (BEUC, přibližně 1,2 milionu eur v roce 2004; 1,25 milionu eur v roce 2005). S ohledem na předchozí roky se tyto granty zvýšily s cílem umožnit začlenění sdružení spotřebitelů z nových členských států na úrovni EU.

5. OPATŘENÍ NA PODPORU NĚKOLIKA CÍLŮ

5.1. Opatření 18: Finanční příspěvky na zvláštní projekty na úrovni Společenství nebo na úrovni členských států na podporu spotřebitelské politiky

Po výzvě k předkládání návrhů v roce 2004 bylo spolufinancováno celkem 15 zvláštních projektů v celkové výši 2,3 milionů eur. Hlavními příjemci byly organizace spotřebitelů v členských státech a jiné nevládní organizace. Pět projektů obdrželo 75 % prostředků na spolufinancování vyhrazených pro nové členské státy. Výzva k předkládání návrhů v roce 2005 posílila požadavky na partnerství mezi členskými státy a kladla větší důraz na šíření výsledků. Pro spolufinancování byly vybrány čtyři projekty v celkové odhadované částce přibližně 2,35 milionů eur. Dva projekty se zaměřují na zvyšování schopností sdružení spotřebitelů v nových členských státech. Smlouvy budou podepsány po dokončení podrobných rozpočtových kontrol a po schválení konečných rozpočtů. O přidělení finančních příspěvků bylo rozhodnuto v období tří měsíců ve lhůtě pro předkládání návrhů a seznam financovaných projektů byl zveřejněn na internetovém portálu Europa.

Byl vytvořeno internetové fórum, které má usnadnit budování sítí a hledání partnerů. Ukázalo se být užitečným nástrojem pro zodpovídání žádostí o objasnění, který je dostupný všem, neposkytlo však žádné patrné výsledky, pokud jde o hledání partnerů. Vnější náklady na vyhodnocení projektových žádostí činily 6 000 eur. V návaznosti na doporučení každoročního shromáždění organizací spotřebitelů se v únoru 2005 sešla ad hoc pracovní skupina Evropské poradní skupiny spotřebitelů a jednala o způsobech, jak zlepšit konkrétní projekty (4 000 EUR).

5.2. Opatření 19: Vyhodnocení opatření prováděných v tomto rámci

Na posouzení databáze CLAB o nekalých smluvních podmínkách byla vydána částka 149 730 eur. Výsledky zpochybňují nákladovou účinnost a efektivnost provozované databáze. Na CLAB nebyly naplánovány žádné další výdaje. Přibližně 85 000 eur bylo přislíbeno na vyhodnocení finančních příspěvků poskytnutých evropským organizacím spotřebitelů v období 2000-2003. Výsledky budou k dispozici v roce 2006. V roce 2005 byla vynaložena částka ve výši 230 000 eur na vyhodnocení Evropského spotřebitelského diáře a na posouzení dopadu strategie spotřebitelské politiky EU na období 2002-2006 na vnitrostátní spotřebitelské politiky.

V rámci opatření 6, 11 a 12 nebyly financovány žádné akce.

6. ZÁVĚR

Rozhodnutí 20/204/ES se zaměřilo na zajištění toho, aby výdaje byly přísně vázány na cíle spotřebitelské politiky. Mezi financovanými opatřeními mají rostoucí význam opatření zaměřená na budování znalostní báze pro tvorbu politiky a využívají se ve značném rozsahu na podporu začlenění zájmů spotřebitelů do ostatních oblastí politik EU. Byla zahájena nová společná opatření s členskými státy, zejména v oblasti tržního dohledu. Sloučení evropských spotřebitelských center zvýšilo nákladovou účinnost a jejich provedení jakožto společných opatření s členskými státy zajistilo bezpečnější finanční základnu. Byly zahájeny nové iniciativy v oblasti

informování a vzdělávání spotřebitelů a značná energie byla věnována usnadnění kvalitnějších žádostí týkajících se zvláštních projektů. Upřednostněny byly nové nástroje na podporu sdružení spotřebitelů v členských státech, např. opatření na zvyšování schopností. V současné fázi je ještě příliš brzy na vyhodnocení většiny nových zkušeností, poněvadž výsledky budou k dispozici teprve během příštích dvou let.